

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitularia Regvm Francorvm

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

Capitulare Ingileneheimense datum anno Christi DCCCXXVI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-19366

SACRAMENTALE PROMISSIONIS

Quod clerus & populus Romanus fecerunt Ludovico
Pio Imperatori & Lothario filio ejus anno
DCCCXXIV. præsente Lothario.

Promitto ego ille per Deum omnipotentem, & per ista sacra quatuor evangelia, & per hanc crucem Domini nostri Iesu Christi, & per corpus beatissimi Petri principis Apostolorum, quod ab hac die in futurum fidelis ero Dominis nostris Imperatoribus Hludowico & Lothario diebus vite meæ juxta vires & intellectum meum sine fraude atque malo ingenio, salva fide quam repromisi Domino Apostolico, & quod non consen-

tiam ut aliter in hac sede Romana fiat elec-
cio Pontificis nisi canonicè & justè, fe-
cundum vires & intellectum meum, &
ille qui electus fuerit, me consentiente
consecratus Pontifex non fiat priusquam
tale sacramentum faciat in praesentia Missi
Domini Imperatoris & populi, cum jura-
mento, quale Dominus Eugenius Papa
sponte pro conservatione omnium factum
habet per scriptum.

CAPITVLARE INGILENHEIMENSE

Datum anno Christi DCCCXXVI. ut conjectit Sirmondus,
cujus est sequens præfatiuncula.

ADMONI-
TIO SIR-
MONDI.
DE synodo seu conventu publico qui anno DCCCXXVI. habi-
tus est apud Ingilenheim & de rebus in eo gestis scribit auctor
vita Ludovici Pij his verbis. *Imperator vero, inquit, Kalendis Iunij mensis
ad Ingelheim venit, ibidemque illi conventus populi sui, secundum quod prece-
perat, occurrit. In eodem placito, secundum morem suum, multa qua Ecclesia efficit
utilia admonuit, statuit, ac definit, legationeque tam a sancta sedi Romana
quam à monte Oliveri per Dominicum Abbatem perlatas suscepit, audivit, ab-
solvit &c. Extra in collectione Benedicti Levitæ lib. VI. cap. XCVII.
edictum Ludovici Pij de iis qui rapinas faciunt: quod cum in Ingilen-
heim decretum dicatur, ad hunc ipsum, de quo agimus, conventum
referendum videtur.*

*Capitula Domni Hludowici in Ingilenheim apostolica auctorita-
te, & synodali sanctione, omnium Clericorum ac laicorum ge-
neraliter consensu atque hortatu decreta.*

De his qui rapinas infra regnum faciunt.

V. 97. I. **S**i quis infra regnum rapinam fecerit, aut cuiquam nostro fideli ejusque homini aliquid vi abstulerit, in triplo cui aliquid abstulerit legibus componat, & insuper bannum nostrum, id

eft, sexaginta solidos nobis perfolvat. Postmodum vero ante nos a Comite adducatur; ut in baftonico retritus, usquedum nobis placuerit, penas latet. Nam si publice actum fuerit, publicam inde agat pœnitentiam juxta sanctorum canonum functionem. Si vero occulte, facerdotum

649 ANNO CHRISTI Regum Francor. LUDOVICI PII 650
I M P. 1.

confilio ex hoc agat penitentiam: quoniam raptore, ut ait Apostolus, nisi veram egerint penitentiam, regnum Dei non possidebunt. Qui vero de rebus Ecclesiarum aliquid abfulerit, gravius inde judicetur: quia sacrarum rerum ablatio sacrilegium est, & sacrilegus vocatur qui ex eis aliquid aut abstulerit aut rapuerit. Infaues quoque tales personae usque ad satisfactionem Ecclesiae, quam leserunt, sunt habenda.

De sacerdotibus & Levitis atque monachis interfictis vel debilitatis.

Ibid. 98. II. Si quis sacerdotem vel Levitam aut monachum interficeret vel debilitaverit, juxta statuta priorum capitulorum, quae legi Salica sunt addita, componat, & insuper bannum nostrum, id est, sexaginta solidos nobis perfolvat, & armis reliquar, atque in monasterio diebus vite sue sub ardore penitentia Deo serviat, nusquam postmodum seculo vel secularibus militatur, neque uxori copulaturus.

De his qui Episcopo aliquam injuriam vel dehonorationem fecerint.

Ibid. 99. III. Si quis Episcopo aliquam injuriam aut injustam dehonorationem fecerit, de vita componat, & omnia qua habere vi-
sus fuerit, Ecclesie cui praeesse dinoctitur integerrime socientur, & nobis in triplo bannus noster, id est, sexaginta solidi per-
olvantur, aut ipse in servitio fisco nostro serviturus semper societur usque se redi-
mere in triplo juxta virgildum suum poterit. Sancta vero Ecclesia in sacerdoti-
bus constat. Idcirco magna pena ple-
cendi sunt qui Episcopis vel reliquis sacer-
dotibus injuriam vel contumeliam fecer-
int. Nam detracatio sacerdotum ad Christum pertinet, cuius vice legatione in Ec-
clesia funguntur.

De religiosa muliere decepta, id est, ueste mutata, vel religionem professa.

IV. Si quis rapuerit aut follicitaverit Ibid. 100.
vel corruperit religiosam feminam, bona amborum Ecclesie vindicet in qua talis mulier habitavit. Ipsi tamen capitali periculo subficiantur. Quod si hoc mulier non consensit, cum suis rebus monasterij di-
ctionibus tradatur. Si vero Comes ipsius pagi, una cum confilio sui Episcopi in eu-
jus parochia tale scelus commisum est,
hoc vindicare neglexerit, honore careat,
& cingulum amittat, atque publica peni-
tencia multetur, & insuper virgildum suum fisci viribus dare compellatur.

De blasphemia in Deum.

V. Si quis quolibet modo blasphemiam Ibid. 101.
in Deum jaetaverit, ab Episcopo vel Co-
mite pagi ipsius carceri usque ad satisfa-
ctionem tradatur, & publica penitentia multetur, donec precibus proprij Episco-
pi publice reconcilietur, Ecclesiaeque gre-
mio canonice reddatur.

De his qui in domo sua oratorium fecerint.

V I. Qui in domo sua oratorium habue- Ibid. 102.
rit, orare ibidem potest. Missas tamen in eo celebrare non audeat, nec agere cui-
quam permittat, sine permisso vel dedica-
tione Episcopi loci illius. Quod si fecerit,
domus illius fisci viribus addicatur. Comes
vero qui hoc cognovit, & non prohibuit,
publica penitentia multetur, vel honore
privetur.

*De privilegiis Ecclesiarum & Clericorum
non corrumpendis.*

VII. Ut privilegia que Ecclesiis & Ibid. 103.
Clericis ab antecessoribus nostris vel nobis
concessa sunt, semper maneat incor-
rupta.

PRÆCEPTVM IMPERATORIVM

De institutione monachorum in monasterio Dervensi,
Datum anno Christi DCCCXXVII.

In nomine Domini Dei & Salvatoris
nostris Iesu Christi. Hludovicus &
Hlotharius divina ordinante providentia
Imperatores Augusti. Si petitionibus ser-
vorum Dei iustis & rationalibus divini cul-
tus amore favemus, superni munera dom-
num nobis a Domino impertiri credimus.

S I ij

Idcirco notum esse volumus cunctis fide-
libus sancta Dei Ecclesiae & nostris pra-
sentibus scilicet & futuris quia adiens cere-
nitatem culminis nostri vir religiosus Hau-
to Abba ex monasterio quod vocatur Pu-
teolus, quod est in Dervo constructum in
honore beatorum Petri & Pauli, suggestus